

مضامین ادبی در نقوش سقا تالارهای استان مازندران

نام: نسیم رمضانپور^{۱*}، محمدرضا شریف زاده^۲

۱- فرهنگی، کارشناس ارشد رشته پژوهش هنر nasimramzanpoor@yahoo.com

۲- دانشیار دانشکده هنر و معماری تهران مرکز، moh.sharifzade@iauctb.ac.ir

چکیده

اطلاعات مقاله

زمینه تخصصی مقاله:

سقا تالارها نمونه ای از معماری بومی و به مشابه شاخص هویت فرهنگ و تاریخ مازندران هستند مازندران از معدود سرزمین هایی است که هم در جهان اساطیری شان و نشان ویژه ای دارد و هم در جهان واقعیت از نام و اعتبار برخوردار است. این بناهای مذهبی یادمانی آیینی و تاریخی بوده اند. که در دوره ی قاجار تصویرگری شده اند و به عنوان یکی از اسناد معتبر در شناخت هویت قومی این سرزمین با توجه به سه مولفه ی مهم یعنی مذهب، اسطوره و حماسه بنیادهای اصلی هویت ایرانی را در این سرزمین بنا نهاده اند. هدف این مقاله پاسخ به این پرسش است که مهمترین نقوش ادبی در این سقا نفاها کداند؟

دریافت:

پذیرش:

واژگان کلیدی:

سقانفاها، نقوش مذهبی -

هندسی، نقش مایه های

گیاهی

پایگاه نمایه کننده:

مقاله با تمرکز به جنبه های هنری و فرهنگی این نقوش در سقانفاها به نقش آنها در تکوین هویت ملی و مذهبی ایران در دوره قاجار پرداخته است. نتایج به دست آمده از بررسی نقوش این مکان های مقدس حکایت از آن دارد که این نقوش از دو منبع مهم دینی و اسطوره ای نشأت می گیرند و این تعدد نقوش نشان دهنده بی توجه مردم این خطه به هویت ملی و دینی آنهاست. نقوش بی شمار و طرح های گوناگون سقا تالارها با توجه به مضامین به دو دسته ی مذهبی و غیر مذهبی قابل دسته بندی هستند. نقوش مذهبی در مورد امان و حماسه ی کربلا و ملائک، نگهبان دوزخ و آخرت است. نقوش غیر مذهبی دارای تنوع و گستردگی بیشتری بوده و دارای مضامین حماسی، رزم، زندگی روزمره، اساطیری، گیاهی، حیوانی، صورفلکی، اسطوره ها و آیین منطقه بوده است. نظر به کثرت مضامین و تنوع نقوش تمرکز این مقاله بر نقوش غیر مذهبی (ادبی) به کار رفته در بناهای مذکور است. بنابراین متغیرهای توصیفی تحقیق نقش مایه های متعدد در مضامین مذهبی، حماسی و اسطوره ای می باشند.

